

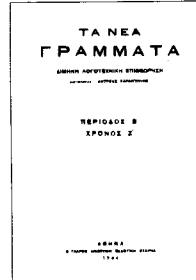
Η επανέκδοση των «Νέων Γραμμάτων»

Είχε περάσει ένα μακρό διάστημα απουσίας –ο πόλεμος, οι στρατεύσεις, οι αρχικές συνθήκες της Κατοχής– μέχρις ότου αποφασιστεί η επανέκδοση του περιοδικού στις αρχές του 1944, με ανασυγκροτημένη τη 'συντροφιά' και στηριγμένο πάλι στην εργατικότητα και αυτοθυσία του Α. Καραντώνη.

Αν κρίνομε από τις συνεργασίες, το πνεύμα των καιρών φαίνεται να έχει πολλαπλώς επηρεάσει το περιοδικό. Στο πρώτο τεύχος (Ιανουάριος 1944), που ανοίγει με το ποίημα «Ο τελευταίος ύμνος» του Κ. Παλαμά (χρόνος γραφής: 6/12/1939), δημοσιεύεται το ποίημα «Η τελευταία μέρα» του Σεφέρη, το οποίο δεν είχε περιληφθεί στο *Ημερολόγιο καταστρώματος* και που η χειρόγραφη μορφή του είχε γίνει γνωστή σε επτά μόνο αποδέκτες (σ. 13-14· χρόνος γραφής: 1938) και ακολουθεί το «Τραγούδι» του Δ. Ι. Αυτωνίου (σ. 37· χρόνος γραφής: Μάρτης 1937) που ανήκε στη γνωστή γραφή του ποιητή. Στα επίσης πρόσφατα γραμμένα, αλλά ακίνδυνα, κείμενα (στα επικίνδυνα θα αναφερθώ σε επόμενες σελίδες) ανήκε το μυθιστόρημα «Το γυρί» του Κοσμά Πολλή,¹⁰⁰ το αυτοβιογραφικό του Ελύτη «Ανοιχτά χαρτιά (Τ. [έχη] Τ. [ύχη] Τ. [όλη] 1935)» (σ. 15-36) και η μελέτη «Ο Ευγένιος Ο' Νηλ και το φαινόμενο του σύγχρονου ανθρώπου» του Α. Σολομού (σ. 40-44).

Το προτελευταίο κείμενο του πρώτου αυτού τεύχους είναι το άρθρο «Ποιητική νοημοσύνη» του Ο. Ελύτη, στο οποίο, μετά το γενικό μέρος που αιτιολογεί τον τίτλο, εγκωμιάζεται η Αμοργός του Ν. Γκάτσου και συνδέεται ο André Breton με τις φιλοσοφικές θεωρίες του Husserl (σ. 63-65).¹⁰¹ Να σημειώσω μόνο ότι ως αντιπροσωπευτικό δείγμα της έλλειψης νοημοσύνης κατονομάζεται ο Μιχ. Ροδάς.

Το δεύτερο τεύχος (Μάρτιος 1944) ανοίγει δημοσιεύοντας, για πρώτη φορά, Ν. Εγγονόπουλο με «Επτά ποιήματά» του (σ. 69-78), ένα από τα οποία, «Το τραγούδι ενού στρατιώτη», δηλώνει τόπο γραφής: Όστροβο, Απρίλιος 1941. Καθώς φερόταν γραμμένο σε κάπτοιο αμπρί του μετώπου και στις σχετικές συνθήκες, θα υπέθετε κανείς ότι εξέφραζε και την ανάλογη ατμόσφαιρα. Όμως το ποίημα, εκτός από τη λέξη «στρατώνας» και τον τίτλο του, αποδίδει παραστάσεις ενός (απροσδιόριστου) περι-

31

100. 1944, τεύχ. 1, σ. 3-12· τεύχ. 2, σ. 79-90· τεύχ. 3, σ. 158-179· τεύχ. 4, σ. 254-277· 1945, τεύχ. 5-6, σ. 368-400.

101. Αναδημοσιεύεται στα παστίγνωστα *Ανοιχτά χαρτιά*, 1974, σ. 373-376, όπου περικόπτονται οι τίτλοι των έργων του Husserl.

